

Biennialowa

Kieszeń Vincenta

12. edycja Międzynarodowych Warsztatów Niepokoju Twórczego

Słowo na terytorium sztuki dla dziecka

Poznań, 7–10 maja 2013

park na Cytadeli, Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa

W ramach 12. edycji Kieszeni Vincenta w dniach od 7 do 9 maja w godzinach 10.00 - 12.30 zapraszamy na autorskie warsztaty kierowane do dzieci i młodzieży, prowadzone przez studentów i młodych artystów z Polski, Chorwacji, Czech i Ukrainy.

Celem projektu jest przedstawienie różnic i podobieństw kulturowych, różnych metod pracy oraz wymiana doświadczeń między pokoleniami. Każdego dnia proponujemy Państwu 8 warsztatów do wyboru.

Wprowadzenie

We współczesnej sztuce dla dziecka przekaz znaczeń, niegdyś zdominowany przez słowo, dokonuje się na różne sposoby: przez obraz, gest, milczenie, dźwięk, ruch, swobodną ekspresję, którą wymuszają takie formy jak happening czy performance. Orientacja na werbalny kanał ekspresji jest jednak w rozwoju dziecka jednym z podstawowych imperatywów twórczego rozwoju.

Dlatego właśnie słowa przenikają wszystko, co wyznacza horyzont dziecięcych artystycznych i estetycznych doświadczeń: śpiewane z pokolenia na pokolenie kołysanki, baśnie opowiedane, czytane, oglądane, odgrywane w niezliczonych zabawach wyobrażeniowych, gry komputerowe, filmy, przedstawienia teatralne, książki – nawet te obrazkowe, pozbawione słów pisanych i przez to właśnie wyzwalających słowa wyobrażone, domyślone przez odbiorcę. Czasoprzestrzeń dzieciństwa nie jest utkana z milczenia, słowa – wypowiedziane i przemilczane – przekształcają rzeczywistość doświadczalną w nadrzeczywistość sztuki.

Słowo w sztuce dla dziecka to nie tylko semantyczne implikacje, nie tylko pole znaczeniowe, to również szczególne obszary dźwięku, melodii, rytmu, kształtu graficznego. Obco brzmiące leksemy własnego języka, niezrozumiałe, jakby zapożyczone z innej niż rodzima przestrzeni komunikacyjnej, są przez dziecko asymilowane i przekształcane podobnie jak nieznanne słowa obcego języka, które dziecko „rozumie” na swój sposób, bo każde ma własną wartość emocjonalną, własny rytm, własną barwę i pole skojarzeniowe. Słowo nie tylko wyjaśnia, ma nie tylko pragmatyczny sens i aspekt intelektualno-emocjonalny, ale również samo staje się tworzywem sztuki, podobnie jak tworzywem człowieka i całej ludzkiej kultury.

Zaproszeni do udziału w konferencji 19. Biennale Sztuki dla Dziecka w listopadzie 2012 roku przedstawiciele różnych dyscyplin humanistycznych podjęli dociekania nad performatywną obecnością słowa w przestrzeni twórczości artystycznej przeznaczonej dla dziecka i dziecięcej ekspresji artystycznej. Podjęliśmy zadanie wspólnego, interdyscyplinarnego poszukiwania odpowiedzi na pytanie o obecność słowa jako tworzywa sztuki, tworzywa jej płynnej, plastycznej materii, jej najbardziej tradycyjnego, a zarazem – paradoksalnie – najmniej trwałego budulca.

Pytaniu temu towarzyszą kolejne: w jaki sposób słowo przenika różne dziedziny sztuki, łączy je i spaja? czy pozwala kształtować świat, czy też przeciwnie: jest jedynie narzędziem poznania? jakie ma znaczenie dla rozwoju wrażliwości i życia duchowego młodego człowieka? w jaki sposób buduje obszary dialogu twórcy sztuki i jej odbiorcy? Są to pytania szczególnie ważne w naszych czasach, czasach degradacji słowa, samotności i milczenia.

prof. Grzegorz Leszczyński (Uniwersytet Warszawski)

Warsztaty/ GRUPY SZKOLNE

Słowo na terytorium sztuki dla dziecka

1. Dotyk słowa

Na co dzień otacza nas mnóstwo przeróżnych słów – przeczytanych, zapisanych, usłyszanych, wypowiedzianych. By poczuć, jakie one są, by je zrozumieć wyęźamy wszystkie nasze zmysły.

Podczas warsztatów postaramy się przedstawić charakter słów i ich brzmienie za pomocą dotyku. Spróbujemy odpowiedzieć sobie także na pytania: Czy dla każdego z nas dane słowo brzmi tak samo? Co sprawia, że słowa należycie rozumiemy i interpretujemy? Jakie znaczenie ma kontekst, w jakim zostały one umieszczone i sposób ich przekazania?

Wiek uczestników: 13-16 lat

Aleksandra Grzegorek, Natalia Kołacz, Mateusz Pietrowski
Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu (Polska)

2. Słotwór

Warsztat przygotowany przez grupę przyszłych arteterapeutek, z wykształceniem pedagogicznym i plastycznym. Uczestnictwo w warsztatach pozwoli zapoznać się z wieloma nowymi technikami i środkami wyrazu artystycznego, na przykład: książką artystyczną, kolażem, zastosowaniem typografii, użyciem eko-materiałów i formami przestrzennymi. Ponadto będzie to okazja do dobrej zabawy oraz wspólnej nauki.

Wiek uczestników: 7-12 lat

Sylwia Dudzińska, Magdalena Hołdrowicz, Paulina Szewczyk
Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

3. Konstruowanie przez rymowanie

Zadaniem uczestników jest zbudowanie przestrzennego kaligramu w oparciu o dziecięcy wiersz, jakim jest wylicznanka. Dzieci szukają wizualnych skojarzeń w oparciu o często abstrakcyjne słowa pojawiające się w wylicznance. Uczestnicy uczą się łączyć ze sobą obraz wizualny z tekstem. Dzieci zaznajamiają się przy okazji warsztatu z takimi środkami jak rytm, kształt, kompozycja w przestrzeni. Celem zajęć jest uświadomienie zachodzących korelacji między słowem, a obrazem, a także przeniesienie tych relacji na działanie estetyczno- plastyczne.

Wiek uczestników: 7-12 lat

Anna Paulina Askaldowicz, Martyna Reimann, Agnieszka Roch
Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie (Polska)

4. Skojarzenie

Warsztaty mają za zadanie za pomocą ekspresji środków plastycznych uczestników przedstawić umiejętnie wyrażenie uczuć, adekwatnie do wylosowanego słowa. Uczestnicy sami drogą eksperymentów dochodzą jak w najlepszy sposób przedstawić stan emocjonalny. Zadaniem każdej grupy jest przedstawić/opisać wylosowane słowo za pomocą nieprzedstawiających środków plastycznych (charakter plamy, linii, kolaż, frotaż, dekalkomania) na kartonach. Warsztaty pokażą jak w przyszłości radzić sobie z potencjalnym stresem.

Wiek uczestników: 7-12 lat

Patrycja Lewandowska, Marta Justyna Piątkowska, Alicja Rynkiewicz
Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi (Polska)

5. Wiersz losowy w przestrzeni parku

Uczestnicy warsztatu będą działali w nawiązaniu do koncepcji wiersza losowego jednego z przedstawicieli dadaizmu Tristana Tzary z 1916 roku. Słowa zapisane przez młodzież zostaną losowo ułożone w formie wiersza. Następnie za pomocą naturalnych materiałów plastycznych wiersz zapisany zostanie w parku na wcześniej przygotowanych przestrzeniach pomiędzy drzewami.

Wiek uczestników: 7-12 lat

Klaudyna Korzonek, Magdalena Martyniuk, Ewa Skwarzyńska
Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu (Polska)

6. Pismo przestrzenne

Dzieci przygotowują kontury liter i słów z drutu lub gałązek i pokrywają tę konstrukcję bawełną lub wełną. Konstrukcję przymocowuje się do kawałka styropianu, który formuje podstawę rzeźby i nadaje się do pomalowania. Wysokość rzeźby to 20-40 cm. Dzieła można pokazać na wystawie lub zabrać do domu. Nawet niewielkie obiekty nie są zbyt sztywne, dlatego można do pracy użyć tylko drutu, by obiekty miały odpowiednią jakość. Podejmiemy również próbę stworzenia trwałej konstrukcji, która zostanie w przestrzeni parku.

Wiek uczestników: 13-15 lat

Matej Batko, Denisa Fialová, Anna Rehakova, Martin Sněhota
Uniwersytet w Ostrawie (Czechy)

7. Forma słowa

Autorzy warsztatu wraz z uczestnikami postarają się zamienić niewidoczne bezcielesne słowa w materialne obiekty i przestrzenie. Spróbują nadać słowom kształt, który odpowiada ich sensom. Wykorzystując przeciwstawienie pozytywnych i negatywnych znaczeń słów, zrobią je odczuwalnym narzędziem sztuki.

Wiek uczestników: 13-16 lat

Anastasiia Sbitnieva, Lina Seleznova, Kateryna Volfson
Państwowa Akademia Projektowania i Sztuki w Charkowie (Ukraina)

8. Akcja - abstrakcja

Warsztat to zabawa z „językiem reklamy” wychodząca od „abstrakcyjnych” słów takich jak: nieistniejące wyrazy, których używaliśmy w dzieciństwie typu „tupty” zamiast muchy; neologizmy lub neosemantyzmy z języka młodzieżowego jak na przykład „łoś”, „total” czy „ELO”; pojęcia wieloznaczne określające wartości, emocje, relacje, w stylu: miłość, przyjaźń, piękno, dobro. Uczestnicy warsztatu w grupach zaplanują i stworzą kampanie reklamowe wybranym w drodze dyskusji słowom. Będą mieli do dyspozycji różne techniki: graficzne (plakat, baner, logo, koszulka z nadrukiem); przestrzenne (instalacja, makietą); dźwiękowe (slogan, hasło reklamowe, rejestracja głosu, modyfikacja głosu), performatywne (flash-mob, happening, teatralizowana scenka); wideo oraz kombinacje tych technik. Warsztat zakończy się prezentacjami stworzonych przez grupy akcji reklamowych „abstrakcyjnych” słów.

Wiek uczestników: 13-16 lat

Aleksandra Andreeva, Krzysztof Dziemian, Paula Katarzyna Arciszewska, Izabela Giczewska
Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej Nie Po Drodze Suwałki (Polska)

FORUM

Warsztatom towarzyszyć będzie trzydniowe, otwarte forum *Słowo na terytorium sztuki dla dziecka* adresowane do uczestników projektu, nauczycieli, opiekunów grup dzieci i młodzieży, studentów. Podczas forum wystąpią zaproszeni goście z autorskimi prezentacjami oraz absolwenci uczelni artystycznych z Polski. Forum odbywać się będzie w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa. Zapraszamy do udziału w forum. Wstęp wolny.

PROGRAM

7 maja (wtorek)

10.00-12.30 Warsztaty park na Cytadeli okolice Amfiteatru

18.00-21.00 Forum Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa,
ul. T. Kutrzeby 10, sala 340

18.15 **Janusz Byszewski** (Laboratorium Edukacji Twórczej CSW Zamek Ujazdowski, Warszawa)
Muzeum w drodze, prezentacja aktywna

19.00 **prof. Eugeniusz Józefowski** (Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu)
Księga o słowie, które nie widać warsztat dla studentów, instruktorów, nauczycieli,
sala 307

19.00 **Krzysztof Dziemian** (Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej Nie Po Drodze
Suwałki) *Przestworza* warsztat dla studentów, nauczycieli, instruktorów,

8 maja (środa)

10.00-12.30 Warsztaty park na Cytadeli

18.00-20.30 Forum Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa,
ul. T. Kutrzeby 10, sala 340

18.00 **dr Natalia Pater-Ejgierd** (Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu) *O relacji słowa i obrazu*

18.30 **dr Beata Marcinkowska** (Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi), **Monika Goetzendorf-
-Grabowska** (Polski Komitet InSEA) *W ramie, czy poza ramą?* warsztat rozwoju kompetencji
i rozwoju, dla studentów, nauczycieli, instruktorów, sala 307

20.00

dyskusja

9 maja (czwartek)

10.00-12.30 Warsztaty park na Cytadeli okolice Amfiteatru

10 maja (piątek)

10.00-13.00 Forum Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa,
ul. T. Kutrzeby 10, sala 340

10.00 prezentacje warsztatów zrealizowanych podczas 12. Kieszni Vincenta

12.00

dyskusja

NIEZBĘDNIK

MIEJSCE

Warsztaty

Park na Cytadeli: okolice Amfiteatru (7-9 maja)

Forum:

Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, ul. T. Kutrzeby 10, (6, 7, 10 maja)

REZERWACJE oraz informacje o programie warsztatów

UWAGA! Organizator dołoży starań, aby wszystkie wydarzenia odbyły się zgodnie z programem, nawet w przypadku niepogody. Organizator zastrzegają sobie możliwość wprowadzenia zmian w programie z przyczyn od nich niezależnych.

Wszelkich informacji o programie 12. Kieszeni Vincenta udziela Centrum Sztuki Dziecka, Marta Witkowska, tel. 61 646 44 73, mail: mwikowska@csdpoznan.pl oraz Tadeusz Wieczorek 61 64 64 477, mail: tadasz.wieczorek@wp.pl

Więcej na stronie www.csdpoznan.pl i facebooku na profilu Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu.

Kurator projektu

art. plastyk Tadeusz Wieczorek

Współpraca

Wojciech Nowak, Marta Witkowska, dr Magdalena Parnasow-Kujawa, prof. Marcin Berdyszak

ORGANIZATORZY PROJEKTU

Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu

Stowarzyszenie Artystyczno-Edukacyjne MAGAZYN

PARTNERZY PROJEKTU

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu

Polski Komitet Międzynarodowego Stowarzyszenia Wychowania przez Sztukę InSEA

Projekt współfinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Miasta Poznania.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

POZnań*
*Miasto know-how

PATRONAT MEDIALNY

TVP POZNAŃ

gazeta
WYBORCZA.PL

iKS
Poznański Informator
Kulturalny, Sportowy
& Turystyczny

radio Merkur
POZNAŃ
POLSKIE RADIO

radio
102.7 FM

Qlturka.pl
dziecko i kultura

miasto
DZIECI.pl

Biennialowa Kieszka Vincenta 6